

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 179/2025-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného FELŠÖCI & Partners, s.r.o., Bajkalská 31, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 To 1/2017 z 11. apríla 2018 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 TdoV 7/2021 z 10. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. marca 2024 v znení jej doplnenia doručeného ústavnému súdu 21. januára 2025 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom najvyššieho súdu a jeho uznesením označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnutý rozsudok a napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada priznať mu náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ bol rozsudkom Špeciálneho súdu zo 17. februára 2009 uznaný vinným v bode I rozsudku z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona, v bode II rozsudku z trestného činu vraždy v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 a § 219 ods. 1 a 2 písm. h) Trestného zákona a trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. a) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona a v bode IV rozsudku z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 a 2 písm. c), i) a j) Trestného zákona a trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. a) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v tomto rozsudku. Za to bol sťažovateľovi

uložený úhrnný výnimočný trest odňatia slobody na doživotie, na ktorého výkon bol zaradený do tretej nápravnovýchovnej skupiny. Na odvolanie sťažovateľa a ďalších obvinených bol avizovaný rozsudok uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2Toš/4/2009 z 26. februára 2010 zrušený a vec bola vrátená Špecializovanému trestnému súdu na ďalšie konanie.

3. Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1T/14/2007 z 9. augusta 2016 bol sťažovateľ opätovne uznaný vinným v bode I rozsudku z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona, v bode II rozsudku z trestného činu vraždy v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 a § 219 ods. 1 a 2 písm. h) Trestného zákona a trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. a) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona a v bode IV rozsudku z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 a 2 písm. c), i) a j) Trestného zákona a trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. a) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v tomto rozsudku. Za to bol sťažovateľovi opätovne uložený úhrnný výnimočný trest odňatia slobody na doživotie, na ktorého výkon bol zaradený do tretej nápravnovýchovnej skupiny. Na podklade viacerých odvolaní najvyšší súd napadnutým rozsudkom z 11. apríla 2018 zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu (okrem iného) vo výroku o vine sťažovateľa vo vzťahu k skutku, ktorý bol uvedený pod bodom I tohto rozsudku, ako aj vo vzťahu k výroku o treste. Následne najvyšší súd sťažovateľa sám uznal za vinného z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona, pričom za tento skutok, ako aj za ďalšie dva skutky (uvedené v bodoch II a IV rozsudku Špecializovaného trestného súdu) bol sťažovateľovi uložený úhrnný výnimočný trest odňatia slobody na doživotie, na ktorého výkon bol zaradený do tretej nápravnovýchovnej skupiny. Odvolanie sťažovateľa uplatnené proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu bolo pritom zamietnuté. Proti napadnutému rozsudku podal sťažovateľ dovolanie, ktoré bolo napadnutým uznesením z 10. októbra 2023 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté.

III.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že nespáchal skutky, ktoré mu boli dané za vinu. Odsúdenie sa zakladá na jednom kľúčovom dôkaze, a to výpovedi spolupracujúceho svedka (spolupracujúceho obvineného – tzv. „kajúcnika“), ktorá je rozporná, nebola dostatočne preverená, svedok za ňu získal neprimerané výhody a jej použitie nebolo sprevádzané primeranými zárukami na zabezpečenie celkovej spravodlivosti konania. V uznesení z 26. februára 2010 najvyšší súd uložil podriadenému súdu vykonať konfrontáciu tohto svedka tvárou v tvár proti obžalovaným, čo sa neudialo, pretože svedok na následnom hlavnom pojednávaní využil svoje právo a odmietol vypovedať. Využitie tohto práva bolo preverené nesprávne a výpoveď tzv. kajúcnika ostala nepreverená. Iné usvedčujúce dôkazy smerom k účasti sťažovateľa na daných skutkoch neboli produkované, pretože ostatné nepriame dôkazy hovorili len o skutkoch ako takých, nie o ich páchateloch. Súd tak založil sťažovateľovo odsúdenie na skutkovom stave, ktorý sa oproti uzneseniu z 26. februára 2010 nezmenil, čím ignorovali závery uznesenia z 26. februára 2010. V danej veci došlo k viacnásobnému porušeniu prezumpcie nevinu, pričom všeobecné súdy si nemohli dovoliť sťažovateľa oslobodiť spod obžaloby.

5. V doplnení ústavnej sťažnosti doručenom ústavnému súdu 21. januára 2025 sťažovateľ poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 245/2024 z 30. októbra 2024, ktorým došlo k vysloveniu porušenia práv sťažovateľovho spoluobvineného (██████████). Ústavná sťažnosť sťažovateľa je pritom založená na podobných argumentoch ako ústavná sťažnosť ██████████, a to najmä vo vzťahu vierohodnosti výpovede spolupracujúceho svedka. Ústavný súd v uvedenom náleze podotkol, že najvyšší súd neposkytol na dovolanie ██████████ odpovede na podstatné námietky, na ktorých posúdenie mal právomoc. Závery nálezu sp. zn. I. ÚS 245/2024 sú tak priamo aplikovateľné aj na sťažovateľovu vec. Nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 343/2022 z 28. septembra 2023, ktorý sa týkal ďalšieho spoluobvineného sťažovateľa (██████████), je preto v dôsledku záverov nálezu sp. zn. I. ÚS 245/2024 prekonaný.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. V rámci všeobecných východísk považuje ústavný súd za potrebné najskôr uviesť, že v kontexte spôsobu formulácie sťažnostnej argumentácie nevidí dôvod nezotrvať na záveroch nálezu sp. zn. III. ÚS 343/2022. Medzi avizovaným nálezom a nálezom sp. zn. I. ÚS 245/2024, na ktorý poukazuje sťažovateľ, totiž existujú podstatné odlišnosti, ktoré vylučujú aplikovateľnosť nálezu sp. zn. I. ÚS 245/2024 na situáciu sťažovateľa.

8. Pre ústavný súd je podstatné, že sťažovateľ ██████████ vo veci sp. zn. I. ÚS 245/2024 predstrel markantnú kritiku odôvodnenia záverov všeobecných súdov. Tento záver ústavný súd ustálil v procese prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti jednak po oboznámení sa s konštrukciou námietok objektivizovaných v ústavnej sťažnosti ██████████, jednak z tejto formulácii korešpondujúceho odôvodnenia nálezu sp. zn. I. ÚS 245/2024 [bod 7 písm. d) a bod 11.3 tohto nálezu]. Ústavný súd v náleze sp. zn. I. ÚS 245/2024 aj v kontexte posúdenia dôvodnosti ústavnej sťažnosti ██████████ najskôr eklatantne uviedol, že v súvislosti s dôveryhodnosťou tzv. kajúcnika skúmal námietku, v zmysle ktorej všeobecné súdy neučinili zadosť právu sťažovateľa na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia (bod 42 avizovaného nálezu sp. zn. I. ÚS 245/2024). Z bodu 67 nálezu sp. zn. I. ÚS 245/2024 následne vyplýva podstatné posolstvo, podľa ktorého výhrada ústavného súdu adresovaná všeobecným súdom spočívala v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ktoré bránilo úplnému ústavnoprávnemu prieskumu, pričom nesmerovala k meritórnym záverom všeobecných súdov, do ktorých týmto rozhodnutím ústavný súd nevstúpil. Inými slovami, nález sp. zn. I. ÚS 245/2024 predstavuje z hľadiska svojej koncepcie jednoznačne uchopiteľnú a výlučnú kritiku kvality odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov.

9. Nadväzne ústavný súd poukazuje na bod 79 nálezu sp. zn. I. ÚS 245/2024, odkiaľ zreteľne vyplýva, že nález sp. zn. III. ÚS 343/2022 bol vydaný za odlišnej situácie. Ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 343/2022 neposudzoval námietky sťažovateľa ██████████ vzhľadom

na spôsob ich uplatnenia tak, ako to učinil v náleze sp. zn. I. ÚS 245/2024 pri sťažovateľovi [REDAKOVANÉ]. Inými slovami, závery nálezu sp. zn. III. ÚS 343/2022 neboli prekonané nálezom sp. zn. I. ÚS 245/2024. Kým sťažovateľ [REDAKOVANÉ] odôvodnenie záverov všeobecných súdov v meritórnych otázkach nepodroboval kritike a proti odôvodneniu mal procesné výhrady len v súvislosti s tvrdením o nedostatočnej obhajobe, s čím sa ústavný súd vyrovnal v bodoch 31 a nasl. nálezu sp. zn. III. ÚS 343/2022, adresná kritika odôvodnenia výsledkov všeobecného súdnictva nevyplýva ani z ústavnej sťažnosti posudzovanej týmto uznesením. Sťažovateľ totiž v ústavnej sťažnosti v jej znení doručenom ústavnému súdu 18. marca 2024 neformuluje adresnú námietku deficitu odôvodnenia záverov všeobecných súdov, pričom tvrdenie o nedostatočnej obhajobe na rozdiel od sťažovateľa [REDAKOVANÉ] nepredostiera. V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že na argumentáciu v doplnení ústavnej sťažnosti doručenom ústavnému súdu 21. januára 2025 už prihliadať nebolo možné, a to s ohľadom na prísnu viazanosť ústavného súdu dôvodmi návrhu na začatie konania (§ 45 zákona o ústavnom súde) v spojení so zákonnou dvojmesačnou lehotou na podanie ústavnej sťažnosti (§ 124 zákona o ústavnom súde). Akceptácia dôvodov prednesených v sťažovateľovom doplnení ústavnej sťažnosti z januára 2025 by viedla k obchádzaniu zákonnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti. Sťažovateľovi nič nebránilo predniesť kritiku odôvodnenia záverov všeobecných súdov v podaní obsahujúcom ústavnú sťažnosť doručenom ústavnému súdu 18. marca 2024. Na tom nič nemení nález sp. zn. I. ÚS 245/2024 z 30. októbra 2024, ktorý pre možnosť sťažovateľovho namietania odôvodnenia rozhodnutí v jeho trestnej veci nepredstavuje novú skutočnosť. Odôvodnenia napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu totiž sťažovateľovi boli známe už v marci 2024.

10. Napokon ústavný súd poznamenáva, že odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vydané v inštančnom postupe súdneho konania nemožno posudzovať izolovane, pretože tieto konania tvoria z hľadiska predmetu jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov vydaných v priebehu súdneho konania (m. m. napr. III. ÚS 435/2023). Vzhľadom na uvedené argumentačné línie a obsahovú spojitosť rozsudku Špecializovaného trestného súdu, napadnutého rozsudku a napadnutého uznesenia pristupuje ústavný súd k ich zhodnoteniu vo vzájomnej integrite.

IV.1. K napadnutému rozsudku:

11. Možnosť prieskumu napadnutého rozsudku na podklade ústavnej sťažnosti je v danom kontexte limitovaná princípom subsidiarity. Vecný prieskum rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté mimoriadnym opravným prostriedkom (v danom prípade dovolaním, pozn.), je možný v konaní o ústavnej sťažnosti len v rozsahu takých námietok, ktoré nebolo možné uplatniť pred „iným súdom“, ktorým treba v okolnostiach danej veci rozumieť súd dovolací – najvyšší súd (m. m. napr. IV. ÚS 404/2022, IV. ÚS 432/2024). Inak povedané, ak je rozhodnutie o dovolaní negatívne, má sťažovateľ pri zachovaní princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možnosť napadnúť ústavnou sťažnosťou rozhodnutie dovolacieho súdu. V ústavnej sťažnosti je zároveň možné uplatniť také námietky proti rozhodnutiu napadnutému dovolaním (v danom prípade vo vzťahu k napadnutému rozsudku, pozn.), ktoré nebolo možné uplatniť v dovolacom konaní. Lehota na podanie ústavnej sťažnosti sa vtedy považuje za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu a začína plynúť podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde (m. m. napr. II. ÚS 482/2024).

12. V okolnostiach aktuálnej veci podal sťažovateľ proti napadnutému rozsudku mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ktoré oprel o dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku. Najvyšší súd dovolanie vyhodnotil v časti ako také, ktorým sa sťažovateľ domáhal revízie správnosti a úplnosti zisteného skutku, čo je z dovolacieho prieskumu s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (časť za bodkočiarkou) vylúčené. Z týchto dôvodov považoval ústavný súd lehotu na podanie ústavnej sťažnosti za zachovanú aj vo vzťahu k napadnutému rozsudku (posledná veta § 124 zákona o ústavnom súde) a s poukazom na predošlý bod odôvodnenia tohto uznesenia vykonal jeho vecný (tzv. kvázimeritórny) prieskum v rozsahu, v ktorom bolo sťažovateľovo dovolanie odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku bez preskúmania dovolacej argumentácie *a limine*.

13. K námietke sťažovateľa súvisiacej so závermi dôkazného procesu treba východiskovo poznamenať, že predmetom prieskumu pred ústavným súdom spravidla nie je to, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. V tomto zmysle ústavný súd nie je súdom konajúcim v základnom konaní. Ústavný súd vstupuje do rozhodnutí všeobecných súdov len vtedy, ak došlo k zásahu do niektorého zo základných práv alebo slobôd tak, že interpretácia či aplikácia zákonného práva nerešpektuje podstatu ústavných princípov (m. m. napr. III. ÚS 455/2020, III. ÚS 216/2023). Ide o prípady arbitrárných rozhodnutí, ktoré znamenajú najmä (i) extrémny nesúlad právnych záverov s vykonanými skutkovými a právnymi zisteniami, (ii) interpretáciu, ktorá je v extrémnom nesúlade s obsahom právnej praxe (odklon od ustálenej judikatúry bez toho, aby boli dostatočne uvedené dôvody, na základe ktorých súd odmietol stabilizovanú výkladovú prax), (iii) nerešpektovanie kogentnej normy (interpretáciu), ktorá je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, ako aj (iv) hodnotenie dôkazov vykonaných bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové závery (m. m. napr. I. ÚS 413/2018, III. ÚS 216/2023, IV. ÚS 599/2021).

14. Ústavný súd v zhode s nálezom sp. zn. III. ÚS 343/2022 uvádza, že Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre (napr. rozsudok vo veci č. 38321/99 Erdem vs. Nemecko, z 9. 12. 1999, rozsudok vo veci č. 33995/96, Mambro a Fioravanti vs. Taliansko, z 9. 9. 1998, rozsudok vo veci č. 43000/11 a č. 49380/11, Habran a Dalem vs. Belgicko, zo 17. 1. 2017) pripúšťa možnosť výpovede spolupracujúceho svedka ako vo významnej miere usvedčujúceho dôkazu, ale obligatórnou povinnosťou v týchto prípadoch je vykonanie takéhoto dôkazu v kontradiktórnom konaní. V tomto smere je potrebné predovšetkým skúmať použitie tzv. vyvažujúcich opatrení, ktorými sú zabezpečenie možnosti obhajobe klásť spolupracujúcemu obvinenému otázky; nutnosť podpory jeho výpovede aj prostredníctvom iných dôkazov; zváženie rizika prípadnej tendenčnosti výpovede takéhoto svedka priamo samotnými súdmi (napr. Čentíš, J., Beleš, A., Európske aspekty inštitútu spolupracujúceho obvineného. In: Justičná revue. roč. 72, 2020, č. 3. s. 379 – 388).

15. V zásade neplatí ani téza, že na základe výpovede spolupracujúceho svedka, tzv. kajúcnika, nemôže byť uznaná vina, resp. môže byť uznaná len vtedy, ak je ohľadom určitej okolnosti táto výpoveď potvrdená inými výpoveďami alebo inými dôkazmi. Výpoveď takéhoto svedka (pri jej voľnom hodnotení) môže byť (potenciálne) ovplyvnená snahou dosiahnuť vlastnú antirepresívnu výhodu. Na druhej strane svedok v čase svojej výpovede (najmä keď je vypočutý už v prípravnom konaní) nevie, či a s akými dôkazmi bude táto výpoveď konfrontovaná. Jeho rozhodnutie „pomôcť si“ je teda realizovateľné práve v prípade, ak hovorí pravdu, a naopak, rizikové pre prípad, že sa

svedkom uvádzané okolnosti ukázu ako fiktívne, čo by jeho osobnú pozíciu mohlo skomplikovať (m. m. III. ÚS 343/2022).

16. Z rozhodnutí všeobecných súdov je zrejmé, že v súlade s princípom kontradiktórnosti bola v priebehu preskúmaného konania sťažovateľovi, jeho obhajobe i zostávajúcim spoluobvineným a ich obhajcom daná možnosť výsluchu spolupracujúceho obvineného. Spolupracujúci obvinený bol na hlavnom pojednávaní vypočúvaný prostredníctvom technického zariadenia na prenos zvuku a obrazu, pričom do detailov zopakoval výpoveď z prípravného konania. V zhode so závermi najvyššieho súdu je pritom pre ústavný súd rozhodné, že spolupracujúci svedok vypovedal zhodne a bez rozporov v tých súvislostiach, ktoré boli v danej veci podstatné, a to aj pri opise jednotlivostí a detailov. Preto nebolo možné priznať pozitívnu ústavno-právnu relevanciu sťažnostnej argumentácii súvisiacej s protirečeniami vo výpovedi tzv. kajúcnika.

17. Obsahom ďalšej argumentácie je tvrdenie o odsúdení sťažovateľa na podklade dostatočne nepreverenej výpovede tzv. kajúcnika. Ani tejto námietke však nemožno priznať úspech, pretože, ako vyplýva zo záverov všeobecných súdov, v danej veci boli produkované aj nepriame dôkazy podporujúce výpoveď tzv. kajúcnika, a to výpovede poškodených, znalecké posudky, odborné vyjadrenia a listinné dôkazy. Členstvo a činnosť jednotlivých obžalovaných v zločineckej skupine je pritom ohraničené začiatkom fungovania skupiny až po spáchanie skutkov, čo je v rozsudku Špecializovaného trestného súdu vyjadrené v rámci jeho bodov 2 až 20 (s. 53 tohto rozsudku). Súdly dostatočne korektným spôsobom objasnili priebeh jednotlivých skutkov, fungovanie zločineckej skupiny a dostatočne zhodnotili aj ďalšie dôkazy. Sťažovateľ tak nebol odsúdený na základe jedného usvedčujúceho dôkazu – výpovede spolupracujúceho obvineného, pretože súdly sa v konaní dôsledne zaoberali hodnovernosťou výpovede tohto svedka, ako aj súborom nepriamych dôkazov, ktoré kľúčovú výpoveď spolupracujúceho obvineného potvrdili. Inak povedané, potrebnú mieru istoty o spáchaní skutkov, ktoré boli predmetom obžaloby v tejto veci, zo strany sťažovateľa súdly nenadobudli iba zo svedeckej výpovede tzv. kajúcnika, ale aj na základe ďalších zhromaždených dôkazov. Táto línia ústavnej sťažnosti je preto nedôvodná.

18. Pokiaľ ide o odmietnutie výpovede spolupracujúceho obvineného na hlavnom pojednávaní po vrátení veci na ďalšie konanie v dôsledku uznesenia z 26. februára 2010, pre ústavný súd je podstatné, že odopretie výpovede sa uskutočnilo s odôvodnením, že spolupracujúci obvinený by si mohol privodiť trestné stíhanie, ako aj s poukazom na strach o svoje zdravie a život (§ 130 ods. 2 Trestného poriadku). Ústavný súd tak nevidí dôvod na odklon od záveru Špecializovaného trestného súdu, že zmienené rozhodnutie tzv. kajúcnika bolo nevyhnutné rešpektovať, pretože bolo uskutočnené podľa Trestného poriadku, pričom nebolo v právomoci všeobecného súdu spolupracujúceho obvineného donútiť vypovedať. Ústavný súd v zhode so záverom nálezu sp. zn. III. ÚS 343/2022 poukazuje na dostačujúce vyjadrenie uvedené na s. 47 a nasl. napadnutého dovolacieho uznesenia, akcentujúc, že súdly mali dostatok informácií, aby mohli objektívne zhodnotiť dôvody využitia uvedeného práva spolupracujúcim obvineným, ktorý si mohol výpoveďou zhoršiť svoje postavenie a privodiť si napríklad trestné stíhanie aj z iných skutkov, prípadne si mohol priťažiť kvalifikačne. Ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že spolupracujúci obvinený zotrval na obsahu svojich predchádzajúcich výpovedí aj po využití práva odmietnuť vypovedať (s. 85 napadnutého rozsudku). Preto neexistoval zákonný dôvod, pre ktorý by výpovede tzv. kajúcnika z prípravného konania a hlavného pojednávania uskutočnené pred vydaním

uznesenia z 26. februára 2010 nebolo možné použiť v ďalšom konaní ako dôkaz. Vyhodnotenie uplatnenia práva odmietnuť vypovedať zo strany všeobecných súdov je ústavne akceptovateľné.

19. Obsahom ďalšej sťažostnej námietky je tvrdenie, že súdy ignorovali závery uznesenia z 26. februára 2010. Táto argumentácia však nereflektuje závery súdov uvedené v následných rozhodnutiach v tejto veci. Citácia usmernení podľa uznesenia z 26. februára 2010 vyplýva z rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pričom Špecializovaný trestný súd v súlade s pokynmi najvyššieho súdu odstránil viaceré pochybenia. Špecializovaný trestný súd vykonal v zmysle pokynu najvyššieho súdu aj dôkazy navrhované prokurátorom. Súčasne prišiel k realizácii výsluchov najvyšším súdom poukazovaných svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Svedkyne [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] nebolo možné vypočuť z objektívnych dôvodov, keďže obe svedkyne odopreli vypovedať zo zákonného dôvodu. To súčasne korešponduje aj pokynu najvyššieho súdu o potrebe vykonať výsluchy ďalších svedkov navrhovaných obhajobou. Špecializovaný trestný súd vykonával na podklade smernice najvyššieho súdu aj dôkazy týkajúce sa zbraní súvisiacich s konaním obžalovaných vrátane expertíz. To v súhrne značí, že Špecializovaný trestný súd dôkaznú materiálu v súlade s usmernením najvyššieho súdu doplnil o objektívne vykonateľné dôkazy navrhované prokurátorom aj obhajobou. Ústavný súd preto ani túto námietku nepovažuje za pozitívne relevantnú.

20. Porušenia prezumpcie nevinu sťažovateľa sa mal dopustiť v danom prípade konajúci Špeciálny súd, resp. neskôr Špecializovaný trestný súd. Sťažovateľ však v avizovanej súvislosti poukazuje na s. 11 až s. 13 ústavnej sťažnosti len na časové súvislosti veci, vyjadrenia viacerých vtedajších politických predstaviteľov, vyjadrenia vtedajšieho predsedu najvyššieho súdu, legislatívne procesy novelizujúce trestno-procesné predpisy, okolnosti zrušenia Špeciálneho súdu a zriadenia Špecializovaného trestného súdu, ako aj neúspešné návrhy podávané obžalovanými proti sudcovi JUDr. Igorovi Králikovi. Z týchto tvrdení však ani náznakom nevyplýva, že konajúce súdy by zastali o sťažovateľovi názor, že je vinný, skôr, než bola jeho vina dokázaná zákonným spôsobom. Sťažovateľom uvádzané argumenty nie sú spôsobilé vyvolať v nezaujatom čitateľovi jednoznačnú predstavu o vine sťažovateľa. Preto musela byť aj táto dôvodová línia ústavnej sťažnosti odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

21. Na námietku použiteľnosti výpovede spolupracujúceho obvineného, jeho výhody a otázku záruk na zabezpečenie celkovej spravodlivosti konania sťažovateľ získal odpovede uvedené v napadnutom uznesení o dovolaní. Podľa princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy pritom poskytuje ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto uvádza, že v rozsahu avizovanej námietky nemá právomoc preskúmať napadnutý rozsudok, keďže ho už na dovolanie preskúmal najvyšší súd, ktorý bol v tomto rozsahu oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľa (m. m. napr. III. ÚS 357/2024). Ústavný súd tak ústavnú sťažnosť v rozsahu smerujúcom proti napadnutému rozsudku v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre deficit právomoci na jej prerokovanie.

IV.2. K napadnutému uzneseniu:

22. V napadnutom uznesení o dovolaní sťažovateľa najvyšší súd ústavne korektným spôsobom vysvetlil, že jednotlivé dovolacie okruhy uvádzané na s. 40 napadnutého uznesenia tvoria okruh tzv. skutkových námietok, ktoré sú z prieskumu na dovolanie vylúčené. Záver, že najvyšší súd nie je na dovolanie odsúdeného oprávnený preskúmať skutkové zistenia súdov nižšieho stupňa, pritom potvrdzuje aj judikatúra ústavného súdu (m. m. napr. III. ÚS 241/2023).

23. Najvyšší súd sa tak v napadnutom uznesení venoval len použiteľnosti výpovede tzv. kajúcnika, ktorú rozobral pri spoluobvinenom [REDAKOVANÉ]. Odkaz všeobecného súdu na inú časť toho istého rozhodnutia je pritom v zásade možný, pokiaľ je z jeho obsahu dostatočne zrozumiteľný záver, že tento bol prehodnotený aj vo vzťahu k sťažovateľovi a jeho námietkam. Z pasáže napadnutého uznesenia týkajúcej sa [REDAKOVANÉ] posudzovanej v integrite so skoršími rozhodnutiami produkovanými v danej veci pritom rezumuje, že podmienka vyvažujúcich opatrení bola naplnená (bod 14 odôvodnenia tohto uznesenia). Ako podrobne vyplýva už aj zo skorších častí tohto uznesenia, obhajoba mala možnosť spolupracujúcemu obvinenému dávať otázky. Výpoveď spolupracujúceho obvineného bola vo vzťahu k spáchaniu skutku podopretá prostredníctvom iných dôkazov, s ktorými bola konfrontovaná. Keďže spolupracujúci obvinený bol vypočúvaný cez telemost, bolo možné sledovať jeho bezprostredné reakcie. Všeobecné súdy poukázali na konkrétne benefity, ba aj na najvyšší možný benefit, ktorý mohol spolupracujúci obvinený získať. Posúdenie toho, či výpoveď spolupracujúceho obvineného nebola motivovaná len snahou o dosiahnutie benefitov v rámci trestného konania, vo svojich dôsledkoch znamenalo nevyhnutné posúdenie pravdivosti výpovede aj skrze iné podporné dôkazy. Súčasne bola zvažovaná možná tendenčnosť výpovede spolupracujúceho obvineného prostredníctvom znaleckých posudkov z odboru psychológie a psychiatrie. Preto nebolo možné priznať pozitívnu ústavno-právnu relevanciu ani avizovanej sťažnostnej námietke.

24. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím orgánu verejnej moci (v danom prípade napadnutým uznesením, pozn.) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre deficit ústavne relevantnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (m. m. napr. I. ÚS 286/2023). Ústavný súd uvádza, že so zreteľom na závery uvedené v tomto uznesení chýba relevantná súvislosť medzi napadnutým uznesením a dôvodmi ústavnej sťažnosti. Preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k zisteniu, že ani napadnuté uznesenie nesignalizuje možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, z čoho rezultuje, že ani dôvodnosť tejto časti ústavnej sťažnosti nie je potrebné preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto ústavný súd odmietol aj v rozsahu cielenom proti napadnutému uzneseniu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

25. Ústavný súd uzatvára, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku odmietol sčasti pre deficit právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde (bod 21 dôvodov tohto uznesenia) a sčasti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (body 13 až 20 dôvodov tohto uznesenia). V relácii k napadnutému uzneseniu musela byť ústavná sťažnosť odmietnutá z dôvodu uvedeného v § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnená.

26. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v tejto ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2025

Robert Šorl
predseda senátu